

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NÔNG NGỌC HÀ

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TẠI
HUYỆN BÌNH GIA, TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SỸ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NÔNG NGỌC HÀ

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TẠI
HUYỆN BÌNH GIA, TỈNH LẠNG SƠN**

Chuyên ngành: Quản lý đất đai

Mã ngành: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS.TS TRẦN VIỆT KHANH

Thái Nguyên - 2015

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN   <http://www.lrc.tnu.edu.vn>

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 8 năm 2015

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nông Ngọc Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, những ý kiến đóng góp, chỉ bảo quý báu của các thầy cô giáo của trường Đại học Thái Nguyên và khoa Quản lý tài nguyên, phòng Đào tạo và sự quan tâm tạo điều kiện của lãnh đạo UBND huyện Bình Gia

Để có được kết quả nghiên cứu này, ngoài sự cố gắng và nỗ lực của bản thân, tôi còn nhận được sự hướng dẫn chu đáo, giúp đỡ tận tình của **PGS.TS Trần Việt Khanh** là người hướng dẫn trực tiếp trong suốt thời gian nghiên cứu để tôi thực hiện những định hướng và hoàn thiện luận văn này.

Tôi cũng nhận được sự giúp đỡ, tạo điều kiện của các Phòng Tài nguyên và Môi trường, phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, phòng Thống kê huyện Bình Gia và những người dân đã trực tiếp phối hợp với tôi trong quá trình phỏng vấn để phục vụ công tác thực hiện luận văn, các anh chị em và bạn bè đồng nghiệp, sự động viên, tạo mọi điều kiện về vật chất, tinh thần của gia đình và người thân.

Với tấm lòng chân thành, tôi xin cảm ơn mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nông Ngọc Hà

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
2. Mục tiêu chung.....	2
3. Mục tiêu cụ thể.....	2
4. Yêu cầu của đề tài	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Một số vấn đề lý luận về sử dụng đất nông nghiệp	4
1.1.1. Khái niệm về đất và đất nông nghiệp.....	4
1.1.2. Đặc điểm đất nông nghiệp	5
1.1.3. Vai trò và ý nghĩa của đất đai trong sản xuất nông nghiệp.....	6
1.1.4. Nguyên tắc sử dụng đất nông nghiệp.....	7
1.1.5. Quan điểm sử dụng đất nông nghiệp	8
1.1.6. Tiêu chí đánh giá tính bền vững.....	10
1.1.7. Xu hướng phát triển nông nghiệp	13
1.1.7.1. Xu hướng phát triển nông nghiệp trên thế giới.....	13
1.1.7.2. Xu hướng phát triển nông nghiệp ở Việt Nam	15
1.2. Những vấn đề cơ bản về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	16
1.2.1. Hiệu quả sử dụng đất.....	16
1.2.2. Cơ sở khoa học và thực tiễn trong đề xuất sử dụng đất	19
1.2.3. Quan điểm nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	20
1.2.4. Định hướng sử dụng đất nông nghiệp.....	21
1.2.5. Những nhân tố ảnh hưởng đến việc sử dụng đất nông nghiệp	21
1.2.5.1. Nhóm các yếu tố về điều kiện tự nhiên.....	22
1.2.5.2. Nhóm các yếu tố về điều kiện kinh tế, xã hội.....	22
1.2.5.3. Nhóm các yếu tố về kỹ thuật canh tác	23
1.2.5.4. Nhóm các yếu tố kinh tế - tổ chức	23

Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	25
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	25
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	25
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	25
2.1.3. Thời gian tiến hành	25
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	25
2.2.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Bình Gia ảnh hưởng đến sử dụng đất nông nghiệp	25
2.2.2. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất, tình hình biến động đất nông nghiệp và thực trạng các loại hình sử dụng đất trồng cây hàng năm.....	26
2.2.3. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	26
2.2.4. Định hướng và đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	26
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.3.1. Phương pháp điều tra cơ bản.....	27
2.3.2. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	27
2.3.3. Phương pháp phân tích tổng hợp, đánh giá và so sánh.....	28
2.3.4. Phương pháp tính hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	28
2.3.5. Một số phương pháp khác.....	30
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	31
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn.....	31
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, các nguồn tài nguyên và môi trường.....	31
3.1.1.1. Vị trí địa lý	31
3.1.1.2. Địa hình, địa mạo	31
3.1.1.3. Điều kiện khí hậu	32
3.1.1.4. Thủy văn.....	33
3.1.1.5. Các loại tài nguyên.....	33

3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	34
3.1.2.1. Tăng trưởng và cơ cấu ngành kinh tế.....	34
3.1.2.2. Tình hình dân số và lao động.....	38
3.1.2.3. Cơ sở hạ tầng.....	40
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên - kinh tế - xã hội của huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	44
3.1.3.1. Thuận lợi	44
3.1.3.2. Khó khăn	44
3.2. Đánh giá hiện trạng và xác định loại hình sử dụng đất của huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	45
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất	45
3.2.1.1. Tình hình sử dụng đất vào các mục đích	45
3.2.1.2. Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp của huyện.....	47
3.2.1.3. Hiện trạng về diện tích và cơ cấu một số cây trồng chính năm 2014	50
3.2.2. Các loại hình sử dụng đất nông nghiệp.....	51
3.2.2.1. Các loại hình sử dụng đất.....	51
3.2.2.2. Mô tả các loại hình sử dụng đất	53
3.3. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	55
3.3.1. Hiệu quả kinh tế	55
3.3.1.1. Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất trồng cây hàng năm.	55
3.3.1.2. Hiệu quả kinh tế các loại cây trồng chính.....	55
3.3.2. Hiệu quả xã hội	58
3.3.3. Hiệu quả Môi trường.....	64
3.4. Lựa chọn và định hướng các loại hình sử dụng đất nông nghiệp đạt hiệu quả kinh tế - xã hội - môi trường cho huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	67
3.4.1. Lựa chọn các loại hình sử dụng đất nông nghiệp đạt hiệu quả cho huyện Bình Gia	67

3.4.2. Định hướng sử dụng đất nông nghiệp đạt hiệu quả	69
3.4.2.1. Quan điểm phát triển.....	69
3.4.2.2. Định hướng sử dụng đất nông nghiệp đến năm 2020	70
3.5. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất trồng cây hàng năm theo hướng phát triển bền vững cho huyện Bình Gia	72
3.5.1. Giải pháp chung	72
3.5.2. Giải pháp cụ thể	74
KẾT LUẬN	76
1. Kết luận	76
2. Đề nghị	76
TÀI LIỆU THAM KHẢO	.....
PHỤ LỤC	.....

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

BVTV	Bảo vệ thực vật
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa – hiện đại hóa
CPTG	Giá trị trung gian
FAO	Food and Agriculture Organization (Tổ chức LHQ về lương thực và nông nghiệp)
GDP	Gross Domestic Products (tổng sản phẩm quốc nội)
GTGT	Giá trị gia tăng
GTSX	Giá trị sản xuất
LĐ	Lao Động
LUT	Land use type (Loại hình sử dụng đất)
STT	Số thứ tự
SXNN	Sản xuất nông nghiệp
TCVN	Tiêu chuẩn Việt Nam
TTCN-XD	Tiểu thủ công nghiệp – xây dựng
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Một số chỉ tiêu tăng trưởng kinh tế giai đoạn 2010-2014	35
Bảng 3.2: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế giai đoạn 2010- 2014.....	35
Bảng 3.3: Cơ cấu GTSX ngành nông, lâm nghiệp, thủy sản giai đoạn	36
Bảng 3.4: Tình hình dân số và lao động của huyện Bình Gia năm 2014	39
Bảng 3.5: Hiện trạng sử dụng đất năm 2014.....	46
Bảng 3.6: Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp của huyện năm 2014	47
Bảng 3.7: Hiện trạng về diện tích và sản lượng một số cây trồng chính của huyện năm 2014	50
Bảng 3.8: Các LUT sản xuất nông nghiệp của huyện Bình Gia.....	52
Bảng 3.9a: Hiệu quả kinh tế của các loại cây trồng chính của tiểu vùng 1	56
Bảng 3.9b: Hiệu quả kinh tế của các loại cây trồng chính của tiểu vùng 2....	57
Bảng 3.10a: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất tiểu vùng 1	58
Bảng 3.10b: Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất tiểu vùng 2.....	60
Bảng 3.11: Hiệu quả xã hội của các LUT	63
Bảng 3.12: Hiệu quả môi trường của các kiểu sử dụng đất	66